

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENYÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:
Egész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy óra . . . 1.- kor.
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán küldve:
Egész évre . . . 18.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 9.- kor. Egy óra . . . 1.50 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Denevér had.

A szegénység, a nyomor, a tehetetlenség bűneit és bajait nyögi ez a szerencsétlen Magyarország minden téren. A képviselőknek, akiknek nem a saját panamáikat, hanem az ország sorsát kellene gondozniok, legelsősorban ezt hangoztatni és ezen segíteni a kötelességük.

Tessék figyelni a politika szajkóira: ki beszél az ország szociális fejlődésének száz és száz fontos problémájáról? Nem beszél senki, mert akik beszélnek is róla, vagy munkálkodni szeretnének e célokért, megdöbbenve a mai parlament sötét szellemétől, elcsöndesednek és kénytelenek tétlenül nézni a mai politizálást.

Csak Polónyiék nézhetik örömmel, hogy milyen alaposan fel tudták már megint kavarni a közélet folyamának csendes, tiszta tükrét. Ma ez a folyam hátorog; fekete indulatok örvénye kavarg benne.

És ami szemét és salak gondolkodásban és szándékban található egy korrumpált politikai rendszer medrében, az most mind fölszínre kerül és szeny-

nyes hullamaival ott tarajlik a magyar parlament tanácskozásainak felületén.

Mi a politika most? Dühvel és szitokkal rontani a felekezetre. Mi a nemzeti élet most? Vallási vitatkozás. Mi a hazafias érv? Borszagu káromkodás, amellyel a vallás nevében a valást illetik.

Akik már minden munkát kikerültek és elaludtak, akik már mindenféle politikát csődbe juttattak, akiknek minden hazafias szavuk hazugság volt és minden politikai fogadalmuk rosszhiszemű csalás volt, azok most új politikai valást hirdetnek: a középkor felekezeteit gyilkoló vallását.

Nem tudnak már lopni másként nemzetünk és népünk „apostolai“, csak ha a felvilágosodás gyöngye szikráit is kioltogatják a tömegekben? Nem lehet már csalni, hazudni, keríteni, inni és dözsölni másként, csak ha a liberális mus fátylát eloltogatják? Odáig rothadt már csakugyan a levegő a gyáva, hazug álhazafiság és zsebmetező demagógia fórumán, hogy csak a társadalmi élet felekezeti hajlékait kell felgyújtani és majd ismét lehet lakmározni egy ország erkölcsi anarchiájában.

Ki hitette el ezt a magyar politika pinceoduiból fölkerelkedett denevér-haddal? Ki volt a kakasa annak a riadónak, amely középkori napok fölvirradását hirdeti? Ki az a vakmerő fegyenc, aki ezt a boldogtalan országot a munka és józanság utjáról a középkori szellem szakadékába szeretné taszítani?

Ne keressük ezeket az alakokat, mert nagyon könnyen rájuk akadhatnánk és akkor itt politikai kérdések boncolása helyett erkölcsi halottakat kellene boncolni és politikai jellemek büze töltené be a levegőt.

Elég, ha az ország látja, mivé aljasodott egyes területeken a nemzeti politika és mint igyekeznek a vallás jeliszavát egy politikai lebujsz kompaniája a garázdálkodások cégéreül felhasználni. Ha a felekezeti politika apostolai enyves kezeikkel a vallás jelvényeit ragadnák fel lobogókul, hogy azok alatt sorakozzanak munkára és harcra a nép boldogulásáért, bár ez is becstelen módja volna a politikának, de a cél elismerést érdemelne.

De hogy a vallásos érzés ihletét merik a hazugságaikkal megfertőzni azok, akik a népet utálják, a népet soha semmit sem tettek és a népet csak

Szines férfi ingek Feketénél.

A király és a hazugság.

Egy régi krónikában oltastam: . . . Diodor király volt a királyok legboldogabbika. Volt szép, szerelmes hitvese, szerető fiai voltak, a népe is szerette, dicsőség környékezte. Kelte több a halandó boldogsághoz, még ha király is az a halandó ember?

De egy reggelen igen korai órán ment be a királynéhoz. Vesztére tette, a királyné még kendőzeillen volt. Ha egy órával később meggyen be hozzá, a jól ismert szépséges ifjú arc mosolygott volna rá. De így egy ráncos csuf vén asszonyt talált ott. Ez volna a királyné — kérdezte magában Diodor és alig akart hinni a szemének. És megdöbbenve és elszomorodva hagyta el a szobát.

S amint végig ballagott busan a félhomályos folyosón, hangos beszéd ütötte meg a fülét a fiai szobájából. Kedveltje, legnagyobb fia beszédét. Diodor alig akart hinni a fülének.

— Még mindig, még mindig ül vajjon a nyakunkon ez a vén, önző, korlátolt ember! Törvényt kellene hozni a vénnek ellen, hogy bizonyos koron túl ne állhassák az ifjak útját. Ó, hogy utálok már ezt a hazug alázatot, melyet megkövetel tőlem! Ha egyszer nyíltan beszélhetnék s megmondhanám: elég már ebből a rothad, penészes szagu uralomból! Az én karom erősebb, az én agyam világosabb!

A király szédelegve fordult ki a palotából. Bösz düh folyogatta. De amint látta, járta a fával szegett utakat, a dűhe lassanként mélyző bánatnak engedett helyet. Az ifjúságra gondolt, régi dicsőségére, nyilván hogy megvizsgálódják, hogy eláltassa háborgó szívét.

Az ütközetre gondolt, melyet ott vívott a hatalmas hegy mellett s amelyben fényes diadalt aratott ellenein. Mintha csillogó fényű tavasz friss lehelete csapta volna meg erre az emlékezetre. A sarkon aztán, ahol a kastély kertje kifordul az országútra, egy béna vén koldusra bukkan. Por és piszok fűdte, napbarnította ráncos ábrázatát. Nem is érte meg a királyt a koldus. Reszkető hangon, erőltetett és hazug siránkozással szólalt meg:

— Ó, könyörülj meg rajtam, uram! régi dicsőség béna tanuján. Én ott voltam a hármashegy mellett, az ütközetben.

Szájából szesznek büze áradt ki. — A király egy aranyat dobott neki és undorodva távozott.

Visszament a királynéhoz, mert szükségét érezte, hogy elpanaszolja valakinek bánatát. De úgy látszik, ismét váratlan időben jött. A királyné megriadtan nézett a hirtelen nyíló ajtóra, a lába mellől egy ott térdelő kis apród lángvörösen állott fel.

Diodor megfordult, szegyet és undort érzett.

Lovat nyergeltetett, állítottat vett magára és kilovagolt országába, hogy elvegyüljön a nép közé. Itt vizasztalást remélt. A nép nem ismerte meg királyát. De Diodor itt is csalódott. Boldogság és jólét helyett nyomorra és panaszra talált mindenütt.

— A király az oka mindennek, — így zúgtak az emberek. — Az ő gyengeségét és pipogyaságát szenvedjük mi. Mily iszonyatos terheket ró ránk a folyton növekedő adó, míg a király udvara parázna fényben csillogó!

Most már iszonyu fájdalom borult szegény Diodorra. Im, szívéből minden kipusztult, amiben csak hitt. Most látá, hogy életének egész fénye hazugság volt. Sivár és fekete bánat borult a lelkére. Tehát hazugság volt minden, de mily jó volt bennünk hinnie. És belátta, hogy nem élhet hazugság nélkül. Szükség van új hazugságra, szüksége van rá, mert összeroskad különben, szüksége van rája, éppen annyira, mint a levegőre.

És hazatérve, fölkiáltott Diodor király:

— Egy országot egy hazugságért!
És küldöttek mentek szét az egész országban és hirdették mindentelé a király parancsát:

Egy országot egy hazugságért! A király egy országot ad egy szép, egy édes hazugságért, amelyben hinni tud.

Már sok mindenért adnak országot, ki-

nagy perselyeknek tekintik, amelyekből megtölthetik ismét egy csaló politika pártkasszáját: a zsebüket — ez olyan vakmerő gaztett, amelynek már csak — a politika kriminalisztikájához van köze.

A magyar politikában éjféltre jár az idő.

Kisértetek és betörők környékezik a magyar ember nyugalmát és vagyonát. Siettetni kell az általános választójog fényes napját, hogy a köztérről ezek az éjszakai rémek eltakarodjanak.

Mert a míg a felekezeti kérdések tartóztatják fel a nemzet szociális gyarapodásának munkáját, addig mindenki a becsületén és az erszényén tartsa a kezét.

Az is tudni való, hogy aki a mások vallásából akar magának politikai üzletet nyitni és aki a felekezeti üldözésből akar magának koszorút fonni, az vagy buta, vagy gazember. Az egyik-től a kultura, a másiktól a törvény erejével kell megszabadulni. (a. p.)

Mindenféle

Nyomtatványokat

olcsón készít

HOROVITZ ZSIGMOND

könyvnyomdája

Darabos-utca 7. sz. a.

csi és nagy dolgokért, mondják, hogy adtak, vagy ígértek már egy paripáért is. De adtak-e már egy hazugságért egy országot? Ha adtak is, nem minden száz évben történik meg ilyen. Viszont sok mindent adtak már az emberek a hazugságért. Sokan kincset, drágaságot, sőt egész életüket is.

A királyok is sokat áldoztak érte, főleg a népek véreből. De országot mondom, nem igen adtak érte. Nem csoda hát, hogy ezivel gyűlt a nép Diodor palotájába és hozta a mindenféle hazugságokát.

Száz hangu és ezerszinű hazugság gyűlt ott össze. Most látszott csak meg, hogy milyen talélkony az emberi agyvelő a hazugság kitalálásában. De nemcsak a köznép hordta őket, hozták a főrangúak, a hazabölcssei is. Ezek ilyenféle hazugságot hoztak: Az utókor tisztelete.

Vagy:

A történelem hálája.

De Diodornak egyik sem tetszett, egyik sem kellett. Mert az volt a baj, hogy tudta rólok, hogy hazugságnak csak akkor van meg a veszedelmes bűbája, ha az igazság álarcában jár.

Szomorú volt Diodor, a nép meg zúgott. Olyanfélét suttogtak, hogy a király megbolondult. Es valóban, mit is ér az olyan király, aki nem hisz a hazugságokban.

De még egy ideig hordták a királyi udvarba a hazugságokat. Aztán lassankint elmaradtak. Maga a király is megfedkezett

A kultusz-vita.

A képviselőház ülése.

Beláthatatlan időig fog még folyni a kultuszvita. Rakovszky István tegnapi kihozása azt eredményezte, hogy még azok is felszólalnak, akik nem szándékoztak a vitában részt venni. Egyébként a képviselők nem nagyon pontosak, az ülés megnyitásakor még negyven képviselő sem volt jelen.

Berzeviczy Albert elnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

Mocsáry Sándor előterjeszti az afrikai rabszolgatartás megszüntetéséről szóló törvény módosítását célzó törvényjavaslatot.

Napirenden

a kultusztárca

költségvetésének tárgyalása.

Rónai Jenő: A harmadik egyetem helyül Szegedet ajánlja. Szeged a legmagyarabb város, mely nemcsak magyar jellegű, hanem patriarchális, ősmagyar társadalmi szokásait is megőrizte és felszívta a nemzetiségeket, melyek benne éltek. Azért is Szegedet illeti meg az új egyetem, mert a délvideknek az ország északibb feléhez képest aránytalanul kevés főiskolája van. A népiskolák helyzetének javítását sürgeti. A költségvetést elfogadásra ajánlja.

Kállai Ubul: A román túzóknak a külföldi sajtóban folyó izgatásairól beszél. — Majd bírálja a szabadgondolkodók és a nemzetiségek szövetkezését a magyar állam-eszme ellen. Siegescu tegnapi beszédét szembeállítja a Damján Vazul beszédével és elismerését fejezi ki Siegescu hazafiassága iránt. Utal arra, hogy a román nemzetiségek elnyomatásról panaszkodnak, holott a románok nagyobb szabadságot élveznek Magyarországon, mint a magyarok Romániában. A költségvetést nem fogadja el.

Elnök szünetet ad.

Szünet után

Farkas Pál Kállay Ubul beszédére reklektál. Majd a munkáskérdéssel foglalkozik részletesen. — A költségvetést elfogadásra ajánlja.

Szabó István (nagyatádi) a túzó vallásos irányzatokról beszél.

A Kossuth-párt Kristóffy ellen. A Kossuth-pártnak a Házban jelenlevő tagjai és a pártönkivűli függetlenségek a déli szünet alatt a Ház társalgójában rögtön értekezletet tartottak gróf Apponyi Albert vezetésével. Hammersberg László beszámolt vasárnapi utjáról Békéscsabán, ahol Ursziny János támogatása érdekében volt. A párt elhatározta, hogy nagy eréllyel fogja a kerületet Ursziny számára megszerezni és mindent megtesz, hogy Kristóffy valahogy a parlamentbe be ne kerüljön.

A koalíciós kormány működéséből.

A zárszámadási bizottság ülése.

Rendkívül érdekes ülése volt tegnap délután a képviselőház zárszámadási bizottságának. Az ülésen gróf Wickenburg Márk elnökölt; az ugynevezett kisebb tárcák 1907. évi zárszámadása volt napirenden, amelyeknek Huszár Károly (nagyzorlenci) volt az előadója.

Nagy Sándor, a zárszámadási bizottság állandó előadója, két indítványt terjesztett be. Az egyik a hiteltállépésekről szól, a másik a Csomagszállítónak egy szerződés stornirozásáért kifizetett 360,000 koronáról.

A tűzerezedek milliói.

Az 1907. év folyamán a közözügyes kiadásoknál a tábortűzerezedek anyagszükségletére a koalíciós kormány egy több milliós póthitelt vett igénybe, anélkül, hogy ezt a képviselőháznak — mely akkor együtt ült — bejelentette volna.

A koalíciós kormány azzal védekezik, hogy a póthitel igénybevételét a képviselőház nagy elfoglaltsága miatt nem tudta bejelenteni. Az előadó indítványozza, hogy a kormány kérjen felvilágosítást az előző kormánytól.

A Csomagszállító 360.000 koronája.

A Fejérváry-kormány a Csomagszállító Részvénytársasággal egy szerződést kötött, amelylyel a kincstár összes hirdetési átalányügyeinek kezelését a Csomagszállító Részvénytársaságra bizta. Ezt a szerződés-kötést a Fejérváry-kormány azzal okolta meg, hogy a hirdetési átalányok egységes kezelése a kincstárra előnyösebb, de mert a miniszterelnökségnek erre közege nincs, szükséges volt ezt a Csomagszállító Részvénytársaságra bízni.

A koalíciós kormány ezt a szerződést nem tartotta alkalmasnak és stornirozta.

Kártérítésül háromszázhatvanezer koronát fizetett a Csomagszállító Részvénytársaságnak. Minthogy ezt az összeget horribilis nagynak tartja, indítványozza, hogy a zárszámadási bizottság idézze maga elé az előző kormány elnökét, Wekerle Sándort, hogy adjon felvilágosítást:

1. Milyen nagy összeget fordít a kincstár hirdetési átalányokra? Arányban áll ez az összeg a 360.000 koronás kártérítéssel?

2. Mik az okai a Fejérváry-kormányval megkötött szerződés stornirozásának?

Gróf Wickenburg Márk elnök azt indítványozza, hogy a bizottság előbb kérje be az aktákat és ha azokból nem kapná meg a kellő felvilágosítást, csak azután kérje maga

már az egész dologról és szárnyaszegetten, minden életkedvét veszítetten üldögélt a kastélya tornácán.

Es amint egyszer ott ült vala, egy remek, gyönyörűséges fiatal leányzó lépett elébe. Ifjuság és szerelem sugárzott a rejtelmély szeméből. Diodor elbűvölve nézett rá, a leány megszólalt:

— Szeretlek, ó király!

Es Diodor hitt neki.

Petyhüdt testét acélosan és illatosan járta egy friss tavaszi ár és ifju rajongással ölelte magához a leányt, aki csupa illat volt, csupa balzsam, csupa meleg és bársonyos sugár.

Diodor boldog volt újra, boldog lett, bohó és adakozó és — két országot ajándékozott a kedvesének.

Tán ez volt a hiba. Egy ország épen elég lett volna. De hogy kettőt adott, ebből baj lett.

A fiai föllázadtak ellene, a nép, amely ugyanis bolondnak tartotta a királyt, pártjukra állott.

A leányzót elűzték, Diodort toronyba zárták. Ott is maradt élete fogytáig és utolsó lehelletéig hitt abban, hogy az a lány szerette őt. Nyomorult, szűk, sötét börtön volt a lakása, trónját, országait, hatalmát elvesztette, mindent, mindent elveszített és mégis boldog volt, mert hiúni tudott benne, hogy az a lány szerette őt...

Szecső Vilmos.

elő az előző kormány elnökét: Wekerle Sándort.

A bizottság többek hozzászólása után így határozott.

Tisztviselők fizetése.

A jog és pénzügyi bizottság ülése.

A miniszter ismeretes kifogásai alapján újból foglalkozott tegnap délután a jog és pénzügyi bizottság a városi tisztviselők fizetésrendezésének kérdésével. A legutóbbi közgyűlés ugyanis azt határozta, hogy a miniszter álláspontja egyeztessék össze valami módon a közgyűlés által már megszavazott tervezettel s ezért Vargha Elemér dr tanácsnok újabb táblázatot készített, a melyeket a tanács helyesnek talált.

Általánosságban a pénzügyi bizottság is helyesnek találta a tervezetet, de ezen módosításokat tett.

A tegnapi ülésen Vargha Elemér dr elnökölt, jelen voltak még Fejér Ferenc dr tb. főügyész, Aczél Géza főmérnök, Márk Endre, Roncsik Lajos főszámvevő, Freund Jenő dr, Szilágyi Imre, ifj. Schwarcz Vilmos, Révi Nándor dr, Jánosi Zoltán és Tóth Emil dr tanácsjegyző.

Jánosi Zoltán a táblázatot az általános tárgyalás alapjául nem fogadja el, mert eltér az előbbi közgyűlési határozatban foglaltól és mert aránytalan.

A bizottság a javaslatot általánosságban elfogadja.

A polgármesteri állás fizetése és beosztása ellen kifogás nem merült.

A VII. fizetési osztálynál a személyi és városi pótlékok aránytalanságát kifogásolták.

A VIII. fizetési osztálynál hosszabb vita indult meg arról, hogy a főügyész és fő orvos az elsőrangú, tehát a VII. fizetési osztályba beosztott tisztviselők közé soroztassanak.

A bizottság ilyen értelemben határozott.

A IX. fizetési osztályba sorozott tisztviselői állások ismertetésénél az a kívánság merült fel, hogy a városi alügyész a VIII. osztályba soroztassék.

Rostás István főkapitány hangsúlyozta, hogy az egyenrangúnak megválasztott rendőrkapitányokat nem lehet két külön kategóriába sorozni, mert így az az anomália állhat elő, mint a jelen esetben is, hogy a másodosztályúnak minősített rendőrkapitánynak van a legnagyobb ügyköre, mint a főkapitány helyettesének és mégis megelőznék a kisebb hatáskörben működő rendőrkapitányok.

Fejér Ferenc dr ellenzi a főkapitány indítványát. Hivatkozik a szabályrendeletre. Sokan hozzászóltak a kérdéshez, végre Jánosi Zoltán érvelésének hatása alatt kimondták, hogy mind a négy rendőrkapitányt a VIII. fizetési osztályba sorozzák.

A városgazda tisztséget a XI. fizetési osztályból áteszik a gazdasági személyzet megfelelő osztályába. Viszont az építőmestert a X. osztályból a IX.-be sorozták, mint-hogy annak nagyobb a munkaköre és felelőssége.

Ugyanígy tettek az állatorvos, vágóhídi

ellenőrrel, a birtok- és illetéknilyvántartóval is.

A XI. fizetési osztályból kivették az adókielőt, az adólistát, rendőrségi iktatót és kiadót s eggyel magasabb fizetési osztályba sorozták be. A segéd városgazdát, mint nem közigazgatási funkcionáriust, a gazdasági személyzet közé sorozták be.

A szolgaszemélyzetnél a II. fizetési osztály 5 fokozatot eltörölnöndnek mondták ki.

A városgazdának 500 kor. személyi pótlékot találtak megszavazhatónak.

Rostás István indítványozza, hogy a rendőrorvosoknak személyi pótlék szavaztassék meg, viszont ne szedhessenek a perditáktól vizsgálati díjakat. E kérdésben a határozatot ez idő szerint mellőzték.

A személyi pótlékok aránytalansága keltett még vitát, e kérdésben azonban a tanács javaslatát változatlanul elfogadták.

Aggodalom merült fel arra nézve, hogy a tisztviselői fizetés újabb rendezése által a várost újabb költségek terhelik. Ez körül-belül 34 ezer koronát tesz ki.

Vargha Elemér dr megnyugtató választ ad azzal, hogy a kormány hozzájárulása 75 ezer korona, a tavalyinál 25 ezer koronával nagyobb, tehát a differencia csekély.

Néhány apróbb kérvény elintézése után az ülés negyed hétkor véget ért.

Tiltakozás a véderő reform ellen.

A hajduböszörményi népgyűlés.

A katonai javaslatok ellen tartandó hajduböszörményi tiltakozó népgyűlés ügyében vasárnap délelőtt ülést tartott a hajduböszörményi függetlenségi párt választmánya. Az ülésen Kálmán Lajos takarékpénztári igazgató, a hajduböszörményi függetlenségi párt elnöke elnökölt. A jegyzőkönyvet dr Kutassy Sándor párttitkár vezette. A választmány tagjai közül jelen voltak: Oláh Bálint, Friedrich Lajos, Földesi István, Sívágó Imre, K. Tóth Sándor, Baranyi Gábor, Fábán István, Kiss D. Gábor, Barkó István, Abari Imre, G. Sívágó Imre, Ignát Antal, Gellén Sándor, Szabó Ferenc, Kathi Imre, Sívágó Sándor, Fazekas Sándor, Kovács Gy. Márton, Borsó Péter, L. Szabó Márton, Botos Ferenc, Debreceni Sándor, Uzonyi K. Pál, Nagy Imre. Megjelent az ülésen a hajdumegyei függetlenségi és 48-as párt részéről dr Juhász Nagy Sándor párttitkár is, Kálmán Lajos elnök meggyőző szavakkal ösmertette a választmány előtt a kormány által beterjesztett katonai javaslatok óriási hibáit, súlytó következményeit s ezzel kapcsolatban bejelentette, hogy a hajdumegyei függetlenségi párt nagy tiltakozó népgyűlést Hajduböszörményben akarja megtartani. Javasolja, hogy a hajduböszörményi párt, a megyei párt megbízását a legnagyobb lelkesedéssel vállalja magára, mondja ki a népgyűlés megtartását és arra a központi országos pártot, a megyei függetlenségi párt összes párt szervezeteit, a debreceni függetlenségi pártot és a megye és Debrecen függetlenségi képviselőit hívja meg. Dr Juhász Nagy Sándor ösmertető beszéde után Oláh Bálint, Friedrich Lajos, dr Kutassy Sándor tartottak lelkes felszólalásokat, mire a választmány teljes egyhangúsággal hozzájárult az elnöki előterjesztéshez és kimondta, hogy a tiltakozó népgyűlést megfogja tartani. Mint most értesülünk, a népgyűlés időpontját a központtal egyetértőleg fogják megállapítani és ezután kibocsátják az összes meghívásokat a hajduböszörményi népgyűlésre, melynek fényes sikere már is biztosítva van.

Toboroz a kongregáció

A kongregációs ifju esküje.

Aki az Apponyi Albert szombati „nagy” beszédét olvasta, amelyben épen a szabad-
elvétség poffogó — de jól kicsiszolt — frázisaival védte meg a kongregációkat, joggal csaphatta össze a kezét. Hiszen a nemes gróf előadása szerint a kongregonista apostolok fehér báránycsuhák; türelmes, szeretettől áthatott, istenfélő, szent emberek, akik de-hogy is bánatnak más felekezetet, de-hogy is tüvöltenék a „Feszítsd meg!”-et és de-hogy is támadnának kezükben a keresztel felebarátaik ellen a tettek katolicizmusának zengő jelszavával!

Azt szónokolta ugyanis a közismert kellemes bariton, hogy a kongregációk a katolikus hívők egy tisztán devettiovoilis mozzanata az egyház benső vallási és áhitatbéli életének szentélyébe tartozó intézmény. A kongregációk politikát nem csinálnak, más felekezetek ellen nem uszítanak, csak a hit belső életében akarják terjeszteni a vallásos szellemet.

A gróf ur tévedett megint. Nem előszőr és nem utoljára. Hogy a kongregációk nem a „hit szentélyébe tartozó áhitatbéli intézmény”, hanem a más felekezetek elleni uszítás bösz vihar fészkei, amelyek a serdületlen gyerekeket vallási érzelmeikben akarják megfogni, hogy a legádázabb intolencia katonáivá neveljék őket, ezt mindenki tudja. Hogy azonban Apponyi Albert mégis tévedett — oh feltétlenül jóhiszeműleg, — annak igazolására bemutatunk egy nyomtatót röpiratot, amelyben az egyetemi Mária kongregáció harcra, felekezeti türelmetlenségre uszít minden érettségi előtt álló diákokat, akikhez ajánlott levélben küldözi ez az agilis propoganda az ő izgató hangu felhívásait.

A csábító iratocska felszólítja a diákokat, hogy iratkozzanak be a Mária-kongregációba, mely a katolikus hitet és a magyar nemzet érdekeit akarja megvédeni „egy nem keresztény kisebbség durva, otromba, provokáló prepotenciájával szemben”.

Ha nem tartasz velünk — fejezi bujtogatásait a röpir — vak ellensége vagy mindannak, ami keresztény és a kereszténytelenek obskurus karjaiban találsz puha fészket. Ha keresztény és magyar vagy, akkor közénk jösz. Igaz bizalommal hív barátai körébe

Az Egyetemi Mária-kongregáció.

Tehát vagy ez a röpir igaz — és akkor a kongregációk egy politikai irány keresztényi szellemmel ellentétes gyűlölködő és val-lásháborút inscenizáló pártjának fészkei vagy Apponyi Albertnek van igaza és akkor ezek a kinyomatott, elküldött és kézhez vett röpirvek ezrei egyszerű misztifikációk. Mi azt hisszük, hogy mégis ez az irás igaz, hiszen verba volant, scripta manent, főleg ha az a rész az Apponyi szava és még akkor is, ha az az irás a kongregáció írása.

A kongregációs eskü, melyről a képviselőházban is szó volt, így hangzik a szatmári gimnáziumból nyert értesülés szerint:

Én N. N., e főgimnáziumból már-már kilépő VIII. osztálybeli tanuló, a mindenható Isten szent színe s a boldogságos Szűz Mária oltára előtt szentséges atyánknak, XIII. Leó pápának „Humanum genus” kezdetű körlevelében kárhözottott tiukos társulatokat ezen-
mal ki rhozatom és ünnepiesen megigérem,

hogy semminemű ilyen hit és egyházellenes szövegkezesekbe soha, bármily ígéretek dacára be nem lépek s ezt az ígéretemet a kongreganisták szokása szerint évenként megújítom.

Megígérem továbbá, hogy római katólikus Anyaszentegyház által kárhoztatott és a kiközösítés büntetésével sújtott párbajra való kihívást semmi körülmény közölt el nem fogadok, sem magam részéről annak megtartására kihívás vagy segédkezés által okot nem fogok szolgáltatni.

Segítsen erre a szeplőtlen Szűz és tiszta jegyese, Szent József. Amen.

Az esküről a kultuszminiszter jelentést kért Ratkovszky Pál főigazgató útján.

Kifutó fiu felvétetik fizetéssel lapunk szerkesztőségében

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a
Telefon 412.

— **A király.** Gödöllőn a király ma a kora délutáni órákban hosszabb gyalogsétát tett. Ischlből jelentik: A király ideérkezését július első hetére állapították. Arra való tekintettel, hogy a királynak kimelésre van szüksége, idegen uralkodók az idén nem tesznek Ischlből látogatást és a miniszterek kihajlgatását is a lehetőségig korlátozni fogják. Arról is szó van, hogy Ferencz Ferdinánd főherceg, aki a nyár javarészt Ischl közelében fogja eltölteni, az uralkodás munkájában támogatni fogja a királyt. Az évente szokásos „császárvadászok“-at az idén is megtartják, de a felség részvétele nélkül; ellenben a trónörökös gyakran részt fog venni rajtuk.

— **Botrány a felső kereskedelmi-ben.** A debreceni felső kereskedelmi akadémián tegnap hirdették ki az érettségi előtt álló fiatal emberek osztály vizsgájának eredményét. Az egyik diákot több tárgyból megbuktatták úgy, hogy egész évet kell ismételnie. A szegény fiut, akit teljesen árva létére a nagybátyja tanított, annyira elkeserítette ez a nem várt eredmény, hogy felállt a padból és így kiáltott az osztályfőnök felé:

— Ezért lelövöm magukat is.

Evvel kiment a folyosóra, ahol a nagy izgatottság miatt ájultan összeesett. Alig tudták életre kelteni és a lakására vinni.

Hir szerint a fiu csakugyan nem érdemelte meg ezt a szigorúságot és csak azért buktatták meg, mert az egyik tanára, aki haragudott rá, „intrikált“ ellene. Ez a tanár különben az összes kereskedelmisták körében viharos népszerűtlenségnek örvend.

— **A Dóczy intézet bucsu ünnepélye.** A Dóczy intézetben — hiszen leányok — kedves, szép ünnepélyben vettek bucsut a felsőbb leányiskola végzett növendékei az intézetüktől.

A leányok szeretik az iskolájukat, szeretik egymást, szeretnek mindenkit és nem siének egy iskolájuktól szabadulni, mint a fiuk. Szép, kedves, leányos, gyöngéd ünnepélyt rendeztek most is és úgy bucsuztak az iskoláiktól, a tanáraiktól.

Az ünnepély a következő számokból állott: Prolog. Irta és elmondta Szabó Katinika. Hunyadi László nyitánya, Erkel Ferencről, Zongorán négykézre előadták Szabó Katinika és Sívágó Ilonka. Versek, Farkas Imrétől. Előadta Szalay Gizella. Gavotte. Táncolták Eib'l Annus és Farkas Piroska. Meglepetés. Monolog Farkas Imrétől. Előadta Pálfi Piroska. Magyar rapsodia, Gaal Ferencről. Zongorán előadta Nagy Viola, az intézet volt növendéke. Bob herceg. Martos Ferencről. Előadta Szunyogh Magda. Noé galambjai. Allegorikus játék versben. Irta Tor-dai Grail Erzsébet. Eljátszották Pálfi Piroska Szabó Katinika, Szunyogh Magda, Patay Vilma, Farkas Piroska, Kulcsár Erzsike, Bodoky Viola, Sívágó Ilona, Eib'l Anna, Szalay Gizella.

A kedves, poétikus ünnep nagy sikere valamennyi szereplő egyéni, leányos bájoságát dicséri.

— **Ítélet az okányi pap pörében.** Megirtuk annak idején, hogy Elek Sándor okányi lelkész neje nőtartási pert indított férje ellen, ki az asszony által a templomban rendezett drámai jelenet után sem akarta visszavenni a szegény eldobott asszonyt. A perben ma volt a tárgyalás, melynek során a bíróság kötelezte Elek Sándort 1200 korona nőtartási járandóságok megfizetésére. Ezzel le is záródik az érdekessé vált családi viszálykodás két első felvonása, hogy majd a válóperrel kezdjen ismét folytatást.

— **Itt a kolera.** Grácban meghalt az első kolerabeteg. A hir természetesen megriasztotta az egész monarchiát. Mi lesz, ha a kolera elharapózik? Kutatni kezdtek, hogy a beteg hol szerezte a koleráját? Kiderült, hogy Velencében osztrigát evett és ez az osztrigaevés az életébe került. Valószínű, hogy a kolerás osztrigák nagyon sok embert fognak az idén visszatartani a Lidótól. Egy hatása mindenesetre lett a gráci esetnek, hogy mindenfelé a legmesszebbmenő előkészületeket, óvintézkedéseket tettek meg a kolera esetleges fogadására.

— **Adozók figyelmébe.** Az 1911. évi IV. osztályu kereseti adókiivetést tartalmazó lajstromok folyó évi május hó 30-ikától kezdődőleg a városi adógyosztalynál nyolc napi közszemlére kitétetik s azok az adógyosztály kerületi adókiivető hivatalaiban (Városház, félemelet) a hivatalos órák alatt (dél-éltől 8 tól 1 óráig) bárki által megtekinthetők. A kiivetés elleni esetleges felszólalásaikat azon adozók, kik IV. oszt. kereseti adóval a múltban már meg voltak róva, a fentemlített nyolc nap lejártát követő 15 nap alatt; azon adozók, akik most első ízben rovtattak meg, adótartozásunknak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt adhatják be az adógyosztály iktató hivatalánál.

— **Halalozások.** Özv. Kövy Lajosné, Kövy Lajos, a Közgazdasági Bank igazgatójának édesanyja 78 éves korában ma reggel elkunyt. Temetése holnap délután 5 órakor lesz a Piac-utca 59. sz. háztól. — Rózsa Ignác, a kereskedő világ ismert, népszerű tagja az elmúlt éjjel hosszas betegség után 42 éves korában meghalt. Elhunytát feleségén és gyermekein kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Kakukfók a bölcsőben.** Nagyváradon, a vasuti töltésen, az 56-ik számú órházban lakik Patkós Lajos felügyelő. Két hónappal ezelőtt történt, hogy megjelent egy asszony az órháznál. Gyalogosan jött, vizet kért. Azt mondta, Rácz Kálmánné a neve. Majd mikor tovább akart menni, arra kérte Patkós Lajosné, hogy vigyázzon egy kicsit négyhónapos Erzsike leányára, míg ő odajár a menhelyen, hogy felvételét kieszközölje. Két hónap eltelt, de Ráczné nem jött vissza. Felment Patkóné a menhelyre s ott megtudta, hogy az a lelencgyerek, aki már régebben nála van, az is a Rácz Kálmánné s ez az asszony most azért hagyta ott a másik gyereket is, hogy a testvérek egy helyen legyenek. Ravasz módon hagyta ott a gyermekét, hogy neveljék azok, persze isten nevében, mert a menhely ezt a gyereket már nem vette fel, mivel Rácz Kálmánné férje van, aki tartozik családját el-tartani. A rendőrségre ment a nyakábavarrt kakukfókkal Patkós Lajosné. Itt Kemény Ignác rendőrkapitány beutalta a gyermeket a menhelyre, addig is, míg kiderítik, hogy hol és merre van Rácz Kálmánné, aki csak úgy elhagyogattja a gyermekeit, hadd neveljék mások.

— **Feleségének gyilkosa.** A prágai rendőrségen megjelent Szvoboda Frigyes állástalan gyógyszerészszegéd és sirva beszélt el, hogy megölte feleségét. Az asszony három év óta betegeskedett, baja gyógyíthatatlan volt s erre ketten megállapodtak, hogy közösen hainak meg. Szerzett tehát elegendő sztrichnint s tegnap málnaszörben beadta a rettenetes mérget beteg nejének, aki rövid idő múlva iszonyu kínok között halt meg. A görcsös rángatózások és az eltorzult arcvonások úgy megrémítették, hogy ő nem merte bevenni a mérget. A gyilkos férjet letartóztatták.

— **Csipesala Mihály halálgrása.** A szombaton szerencsétlenül járt Csipesala Mihály holttestét még nem fogták ki a Dunából. A rendőrség most minden intézkedést megtett a halott föl kutatására és negyvenöt dunamenti községbe küldte meg táviratilag a pontos személyleírást. A főkapitányságon mondják, hogy hasonló ugrást sportszervelemből vagy produkció céljából már többen tettek a Dunába a hidakról. Amikor a kiállítás idején a Konstantinápoly mulatóhely még megvolt, három külföldi uszóhajnok is leugrott, néhány évvel ezelőtt pedig egy uszómeister leánya és nem történt bajuk. Csipesala hatalmas izomzatu fiatalember volt, akit nem néztek tizenhét éves gyereknek, hanem meglelt férfinak. Ma délelőtt megjelent a rendőrségen Riedl hentes mester, a fiu apja és intézkedést kért fia holttestének felkutatására.

— **Pünkösöd.** A természet teljes ünnepi díszben pompázik és a mi igyekezetünk is odairányul, elegáns és izléses öltözék által minél előnyösebben felünni. Különösen a lábbeli választása nem csekély gondot okoz az ünnepek előtt. Örömmel tapasztalhatjuk, hogy módunkban van helyben is, kifogástalan, minden tekintetben megfelelő cipőre szert tenni. A „Turul“ cipőgyár r.-t. semmi áldozatot nem kimélt, hogy a legkényesebb igényeket is kielégíthesse e téren, és mint a monarchia legnagyobb cipőgyára azon kellems helyzetben van, hogy jutányos árk mellett elsőrangú elegáns lábbelit nyújthat. Éppen ezen körülmény tette a „Turul“ cipőt világhírűvé. Debreceni fiókraktára: Piac-utca 48. sz., ezenkívül a „Turul“ cipőt a bel- és külföld még 140 fiókraktárában árusítják.

— **Arany Bika mulató.** Wurmb tanár „Vénusz csoportjának” és az egész májusi műsornak utolsó fellépte. Előadás kezdete 9 órakor.

— **Műhelynek vagy raktárnak kiadó Darabos-utca 7. szám alatt udvarra nyíló szép világos nagy szoba.**

— **Lapunk kiadóhivatalában kereskedelmi végzett jó írású női tisztviselő felvétetik.**

Olcsóbb lesz a telefon.

A posta- és távirda-vezérigazgatóság javaslata.

A munkás Magyarország egyik legfontosabb intézménye a telefon. Nélküle el se képzelhetünk haladást, leginkább pedig el nem képzelhetünk lendületet és gyorsaságot a dologtevésben, ami nélkül igazi haladás nincs. Óriási területeket hálózott be a telefon, de mégse annyit, amennyi a kultur-megművelésre alkalmas. Hogy a telefon nem érhetette még el azt a fejlődőtséget, amelyet megérdemel, annak okát a díjtételek drágaságában keresik. A posta- és távirda vezérigazgatósága, hogy az intézmény fejlődését lehetővé tegye, a díjtételek megváltoztatásáról javaslatot készített és azt hozzászólás végett az összes kereskedelmi és iparkamaráknak elküldötte. Ez ügyben ankétet is fog összehívni a kereskedelmi miniszter és a szakkörök ez alkalommal is nyilatkozhatnak majd a javaslattól.

A javaslat nem csupán a díjtételek megváltoztatására, hanem a berendezésre is vonatkozik és a forgalom megkönnyítése céljából új viszonylatokat állapít meg a távbeszélő hivatalok és az előfizetők között.

Igy a javaslat szerint a lebonyolításra szolgáló berendezést azzal az újítással kontemplálja, hogy a külső vezetékek állomások, továbbá az alközpontba kapcsolt vezetékek lehetnek teljes üzeműek, vagy részleges üzeműek. A teljes üzem mellett az állomás bérlője hívhat másokat és mások őt hívhatják, a részleges üzemű állomást ellenben csak egy fél veheti igénybe, azaz vagy csak a bérlő hívhat másokat, vagy csak mások hívhatják az állomást.

A teljes üzemű rendes állomás díjtételei ezek volnának a javaslat szerint.

Az állomás bérlője fizet 120 korona alapdíjat a vezetékekért és készülékért. Beszélgetési díjat a hívásokért előfizetési díj alakjában vagy minden hívásért külön fizethet. Az előfizetési díjak a következők:

1200 hívásra évi	60 K
1800 „ „	84 K
2400 „ „	108 K
3000 „ „	132 K
3600 „ „	156 K
4200 „ „	180 K
4800 „ „	204 K
5400 „ „	228 K
6000 „ „	262 K
6600 „ „	276 K
7200 „ „	300 K
7800 „ „	324 K
8400 „ „	348 K
9000 „ „	373 K
10000 „ „	412 K

Az előfizetett hívások számát meghaladó hívásokért egyenkint 5 fillér jár. Minden bérlő legalább évi ezerkétszáz hívásra köteles előfizetni. Egy vezetéken az

évi hívások száma a tizezret meg nem haladhatja.

Ez a díjszabás föltétlenül olcsóbbítja a telefont. A legtöbb állomást ezer, kétezer és háromezer beszélgetésre kapcsolták össze egy évben. Eddig minden állomás 300 koronát fizetett esztendőnkint, a javaslat szerint még a háromezer beszélgetésre szolgáló állomás is 132 koronába kerülne. A mostani díjtételeknél magasabb árszabás csak a hétezeret meghaladó beszélgetésnél kezdődik. Ilyen állomás alig van kétezer.

Fontos újítás az automata-állomás bevezetése, illetve, általánosítása. Az ilyen állomáson tíz fillér bedobással hívják föl a központot. Ha bérlő a kért összeköttetést elfoglaltsága miatt, vagy vezetékszavar miatt nem kaphatta meg, a készülék az előre bedobott díjat visszaadja. Az automata-állomásért nem fizetnek be külön alapdíjat, azonban beszélgetési díjban naponként 60 fillér (hat hívás) biztosítandó.

Ugyancsak újítás a konnektoros berendezés is. Ezeknek a berendezéseknek az a célja, hogy a bérlő a vezetéket helyiségeinek bármely részéből mellékállomások nélkül is igénybe vehesse. E célból az állam a bérlő helyiségeiben a hordozható villanylámpák bekapcsolásához használt konnektorok módjára megfelelő kivitelű konnektorokat szerel föl és így több hordozható kézi beszélőkészüléket bocsát a bérlő rendelkezésére.

A javaslat megváltoztatja a vidéki távbeszélő-hálózatok díjtételét is.

A javaslat szembeszökő előnye az, hogy egy eddig sokszor fölpanaszolt igazságtalanságot szüntet meg. Az egységes évi átalány a keveset beszélő előfizetőt ugyanolyan nagy évi díjjal terheli meg, mint a sokat beszélőt. Ez ezután megszűnik. Mindenki a használat arányában fizeti a telefont.

Meg kell említeni, hogy amennyiben az új díjszabás életbe lépne, a telefonhasználat Magyarországon olcsóbb lesz, mint Európa bármely államában.

Nyomdába tanulónak felvétetik egy fiu. Piacz-utca 12. sz.

Divat.

Hadüzenet a férfiruha ellen. A „Varietas” című olasz divatlap arra a meggyőződésre jutott, hogy a modern férfiviselet csunya és egészségtelen. Minthogy ilyen körülmények között a férfiruha sürgős reformra szorul a népszerű lap körkérdezt intézett olvasóihoz, hogy ezt a reformot miképp gondolja megvalósíthatónak. A beérkezett 972 válasz közül 840 a ruha radikális reformját sürgeti. Bazzaro Leonardó festőművész a férfiruházaton első sorban a gombok számát szeretné csökkenteni, szegénynek valószínűleg nincs senkije, aki a leszakadt gombokat újra felvarrja. A művész továbbá a magas gallér viselését akarja megszüntetni, valamint a keménykalapokat. Innocenti Camillió festő a

mai férfiruha viseletet oly izléstelennek tartja, hogy nem lenne képes soha egy férfit lefesteni. Hogy ennyire rosszul állunk, azt igazán senki sem gondolta volna. Melani Alfredonak azért nem tetszik a mai férfiruha, mert színtelen és nem elég ráncos. Ráncokkal és színekkel — mondja Melani — képeken és szobrokon is nagy hatást lehet elérni. Az írók is egyetértettek abban, hogy valami reformnak kell történni. Farina Salatore kijelenti, hogy bármiféle újítás jótétemény lenne. Roux Qurató azt hiszi, hogy mindenki úgy öltözködik, amint azt legjobbnak tartja. E're Ugo szerint első sorban a nadrágot kell reformálni.

TÁVIRATOK.

Rablók az Olympuson.

Szalonki, május 30. Richter német mérnökötől, aki az Olympust megmászta, hogy geográfiai szempontokból tanulmányokat tegyen s közben görög rablók elhurcolták, levél jött a monasztiri rendőrhatalósághoz, hogy jól érzi magát, nem történt bántódása, de a rablók ezer drachma váltságdíjat követelnek érte.

A jénai és berlini földrajzi társaságok küldték ki Richtert az Olympusra egyes vitás geográfiai adatok megvizsgálása céljából. Ezt az utat a német tudós már kétszer tette meg. Legutóbb e hó 24-én ment az Olympusra s akkor történt a rablás.

A bécs — budapesti repülőverseny.

Budapest, május 30. Bécsből tegnap este érkezett meg Budapestre Ettrich-monoplánján Miller főhadnagy. A rákosi mezőn történő leszállásnál József főherceg is jelen volt. A repülőversenyt a Zeitz című lap rendezte, amelynek 10.000 koronás díjára többen pályáznak. Az első versenyző Miller főhadnagy, aki a bécsi Aeronautische Klubtól tegnap a Magyar Aeroklubhoz érkezett távirati értesítés szerint délután 4 órakor indult légi útjára. A felszállás a Semmeringer Haiden történt s a monoplán körülbelül három óra alatt tette meg a bécs—budapesti utat. A leszállás esti egynegyed 8 órakor történt.

Vasuti katasztrófa.

Newyork, május 30. Mac Cok közelében (Nebraska) a Chicagó-Burlington and Quincy vasut két vonata összeütközött. Kilenc ember meghalt.

A páris — római repülőverseny

Páris, május 30. Párisból jelentik: Garros aviatikus tegnap este 8 órakor Nizzában leszállt.

Troyesből táviratozzák: Level biplánja, amely egy utassal vett részt a versenyen, motorromlás következtében a földre zuhant és majdnem teljesen összezúzódott. Level és az utas sértetlenek maradtak. Weymann készüléke Barr sur Aubeban a levegőben fölbortult. Weymannnak semmi baja nem történt.

Nizzából táviratozzák: Garros reggel 4 óra 55 perckor folytatta a repülést.

Génuából táviratozzák: Garros 8 óra 25 perckor megjött. Óriási ovációkkal fogadták.

A villám.

Nitra, május 30. Csitár községben ma óriási égiháború volt. Valóságos felhőszakadás keletkezett s sűrűn csapott le a villám. Néhány férfi az itéletidő elől a templomba menekült és meghurta a harangokat. Egy-

szere csak beültött a templomtornyába a villám s az egyik harangozó férfit, Gál Sándort agyonstujtotta, másik két embert súlyosan összeégetett. Mindkettő erősen megsebesült.

TÖRÉVNYKEZÉS.

§ Szökött katona. 1908. június 22-én a budapesti 16. huszárezredtől megszökött Fazekas Sándor huszár, kit szökése után csak két esztendő múlva vonhatott kérdőre a katonai hatóság, szülei ugyanis — bár tudomásuk volt fiuk szökéséről — eltitkolták a hollétét s katonai ruháit is gondosan elrejtették. A törvényszék most fegyveres erő elleni vétség miatt vonta kérdőre Fazekas András és Gyenge Julianna nádudvari lakosokat, mint szülőket. A tárgyaláson beigazolást nyert, hogy fiuknak a szökés elkövetése után éjjelre szállást adtak, ruháit elrejtették, civilruhát adtak neki s rendes összeköttetésben álltak vele, sőt Beregszászon, hol egy téglagyárban volt alkalmazva, meg is látogatták. Pedig tudták, hogy fiukat országosan körözik, mint szökevényt. A bíróság ezen vétség miatt, tekintetbe véve az enyhítő körülményeket, mindössze 20—20 korona pénzbüntetésre ítélte Fazekas Andrást és nejét s ezt is felfüggesztette. — Az ítélet jogerős.

§ Gondatlan vasuti ör. A kir. törvényszék tegnap megtartott főtárgyalásán 60 korona pénzbüntetésre ítélte Deli János helybéli pályáért. Deli ugyanis múlt év december havának 24. napján az őrház előtti sorompót nem zárta el, minek következtében Varga Péter szekerét a vonat összetörte s a kocsi-ban ülők a kocsi-ból kivetődtek. Szerencsére azonban semmi bajuk sem történt. A jogerős ítéletet a bíróság felfüggesztette.

§ Takarékkönyvet lopott. Galgóczi Gyuláné Kupás Esztert három havi fogházra és 30 korona pénzbüntetésre ítélte a kir. törvényszék. Galgócziné ugyanis ellopta Bozon Lajosné betétkönyvét, melyben 200 egynehány korona volt elhelyezve. A könyvre aztán kölcsönöket vett fel, de hamarosan rajtavesztett. Az ítélet jogerős.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat)

Budapest, május 30.

5 fillérrel kisebb áron elkelt 5000 métermázsza buza (50 kg-ként). Rozs, zab és tengeri vátozatlan.

A határidőpiac iránya eleinte a kedvező időre lanya volt, utóbb a kulisz fedezési nyomán általános javulás állott be, amely az árucikkek 5—10 filléres emelkedését eredményezte. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként

buzamáj.	—
buza okt.	10'96—11 08.
rozs okt.	9'08—09'18.
zab május.	—
zab okt.	7 79—
Tengeri juli. 1911.	6'64—6 62.
Tengeri aug 1911.	6'74—

Értéklőzsde. Osztrák hitelrészvény 643'25 Magyar hitelrészvény 817 50.

Ingtatlanok forgalma.

Ifj. Török Gábor veszi a debreceni 151 sz. tjkvben. foglalt 750 négyszögöl Széchényi-kerti szőlőt Zigler Gyula és nejétől 14400 koronáért.

Sápi Bálint és neje Sallai Mária veszik a debreceni 9703. sz. tjkvben foglalt 300 négyszögöl Varga-kerti szőlőt Megyeri Kálmán és neje Szijjató Juliánától 11550 koronáért.

Nagy Gáborné Török Julianna veszi a debreceni 4546 sz. tjkvben foglalt Hadrázi-utca 8. sz. házat Török Józseftől 2700 koronáért.

Fülöp Julianna veszi a debreceni 9989 sz. tjkvben foglalt 300 négyszögöl Csapó-kerti szőlőt Fábrián Antal és neje Szatmári Máriaától 3100 koronáért.

Takaró Mihály és neje Kovács Mária veszik a debreceni 4521 sz. tjkvben foglalt 281 négyszögöl Köntös-kerti szőlőt Dávid Károly és neje Mészáros Juliánától 4600 koronáért.

Nyilván János és neje Kósa Flóra veszik a debreceni 10904 sz. tjkvben foglalt 190 négyszögöl ujosztású földet Szabó Imre és neje Erdei Zsuzsánától 2845 koronáért.

Moskovics Mihály és neje Fráján Gizella veszik a debreceni 10786 sz. tjkvben foglalt 310 négyszögöl új földet Szabó Imre és nejétől 4600 koronáért.

Berény Lajos és neje Ulman Anna veszik a debreceni 2838 sz. tjkvben foglalt Vörösmarti-utca 21. sz. házat özv. Török Gáborné Nagy Zsuzsánától 12000 koronáért.

Schön Arthur veszi a debreceni 1739 sz. tjkvben foglalt Hajó-utca 22. sz. házat Deák Istvánné Kiss Juliánától 26000 koronáért.

Kiss András és neje Perényi Julianna veszik a debreceni 9286 sz. tjkvben foglalt 542 négyszögöl Ujkerti szőlőt özv. Kis Mihály és társaitól 3600 koronáért.

Dr Kemény Mór és dr Tervej Tamás veszik a debreceni 57 négyszögöl sz. tjkvben foglalt Arpádtér 37. sz. házat dr Varga Kálmántól 10,000 koronáért.

Fux Miklós és neje Frogner Margit veszik a debreceni 6377 sz. tjkvben foglalt Thaly Kálmán-utca 4. sz. házat Kovács István és társaitól 20,000 koronáért.

Molnár Ernő veszi a debreceni 3005 sz. tjkvben foglalt Petőfi-tér 3. sz. házat Csánádi József és neje Tikász Juliánától 23000 koronáért.

REGÉNY.

A régi jó világból.

Folytatás.

Haladék nélkül haza sietett tehát és már szobájában feküdt, midőn leányának mondá:

— No, most keresztet vehet Pozsár Gergely vőlegénységére, mert egy megbélyegzett tolvaj fia ugyan soha sem lesz az ő veje!

Illus nem szólt; csak könyel folytak és magában zokogott.

Nem atyja szavai, hanem saját szegényének érzése fakasztotta a könnyeket szeméiből.

Mert a mik e leány lelkében zajongtak, oh, kínos keservek voltak e gondolatok.

XIX.

Mint valami vásáron, úgy hemzsegett másnap reggel a népség Marosd egyeilen hosszú utcáján.

Dacára a kemény hideg időnek, a falu összes lakossága, kicsije-nagyja az utcán ácsorgott.

Senkinek sem jutott eszébe, munka után látni.

Az öregebbek sűrű csoportokban álltak a házak előtt és habár csendes komolysággal folytak beszélgetésüket, arcuk s zoka-

lan izgatottsága mutalá, hogy nem mindennapi dolgokról tanakodnak.

Nem is mindennapi dolgok történtek ez éjszaka folytatában.

Az érdeemes jegyző hiven váltotta be szavát.

Még azon éjjel értesítette a szomszéd városban lakó szolgabíró az árvák pénzének eltűnéséről és hogy az Pozsár József néve igen kedvező módon történt, mutatta azon körülmény, hogy a szolgabíró még azon éjszaka négy lovas pandur küldött a faluba, azon utasítással, hogy addig is, míg ő a faluba eljövend, Pozsár Józsefet tartóztassák le és a helység házában őrizet alatt tartassák.

De a pandurok ez utasítás végrehajtásában komoly akadályokra találtak.

Midőn ugyanis hajnaltájban Pozsár József házában megjelenének, ez a tiszta lelkiismeret nyugodtságával késznek nyilatkozott, követni őket, azt sem kérdezve tőlük, hogy hová vezetik őt, de Zsuzsi asszony más véleményen volt e tekintetben és fenyegető állást foglalt el a pandurok irányában.

Eleinte be sem akarta őket eresztetni a házba és férje f. kosát kezébe ragadva, Isten és minden szentekre fogadta, hogy a meiyik közülök a lábát a küszöbön átteszi, az a halál fia.

A pandurok puskával voltak ugyan fölfegyverkezve, de az asszony ellenállása mégis zavarba hozta őket. Pandurhoz nem illő dolognak tartották, hogy egy asszonnnyal meghívjanak, nem hogy még fegyvert használnak ellene.

Alkudozásba bocsátkoztak tehát vele, aminek az lett az eredménye, hogy Pozsár Józsefen kívül még Zsuzsi asszonyt is elvitték magukkal a helység házába, s hűséges feleség hiven akarván osztozni férje sorsában.

Ez esemény híre azonban még azon hajnalban megjárta a falut és azóta, akiben csak jártanyi erő van, az utcán tanyázik.

Mióta e falu áll, nem történt, hogy gazdaembert a törvényszék elé állítottak volna és most Pozsár Józsefet fogták el, a falu bíráját, éjszakának idején, karhatalommal.

Mintha saját magán történt volna, olyan elevenen érzi a szegényt mindegyik.

Miként azonban ilyen nevezetes eseményeknél rendesen történni szokás, az együgyű emberek annyira megzavarodtak, hogy eleinte semmit sem tudtak gondolni.

Csak fel és alá csatangoltak az utcán.

Százszor is beszélték el a szörnyű ujságot szomszédnak, komának és százszor beszéltették el azt maguknak komától, szomszédtól és mikor azt kérdezték tőlük, hogy most már mit tevdök legyenek, egyik is, másik is csak szomoruan vakargatta a fejét és nagy komoly képpel csak azt bírta kitalálni, hogy az Isten jobban tudja.

Egy-kettő a bátrabbak közül magával Pozsár Józseffel akart értekezni a teendők iránt, de helységhez kapuja előtt két pandur állta utjukat, kivont karddal a kezükben, azt mondván, hogy a rabokhoz egy lelkét sem szabad beeresztetni. Parancsolatjuk van nekik arra.

A „rab“ szóra bedig a legbátrabbak is meghunyászkodtak; mert akárhogy szeretné is egynémely hatalmára féltékeny ósdi lélek elhitélni a világgal, hogy a nép nem tiszteli, a törvényt, csak az olyan mondhatja azt, aki a mi népünk lelkét nem ismeri.

Mert a magyar ember nagyobb megtiszteltetést nem ismer, mintha azt mondják reá, ez becsületes ember — és oka is volt féltékenyen megőrizni becsületét; mert a kit akkortájt a megbélyegzett névre elneveztek, akár volt bűnös, akár nem, de annak meg kellett szenvedni érte.

Lassanként azonban a kábultatos rémültség józanabb gondolkodásnak engedett helyet.

Mindenki érezte, hogy ez esetben a helység becsülete meg van támadva és nem szabad a dolgot abban hagyni.

(Folytatju k

145. m. a. megjelölés

Honi ipar!

Telefon
691.

elismert

legjobb, legegészségesebb és legolcsóbb
 hazai gyártmány.

Turul Cipőgyár r.-t.
Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára.

Fiókraktár: DEBRECZEN.

Piac-utca 48. sz. Szent Anna-utca
 sarkán.

130 saját kül- és belföldi fiókraktár.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

18.000 pár heti gyártás.

Telefon 412. szám.

Könyvnyomda

Hirlapkiadóvállalat

áthelyezés

A Stenczinger-ház lebontása folytán 1901. év
 óta fennálló

Könyvnyomdám

a hirlapkiadó vállalattal együtt május hóban
 áthelyezem **Darabos-utca 7. sz.** házamba.

Ez alkalomból könyvnyomdám **szedő-
 gépekkel és új modern anyagokkal
 villamos üzemre** rendezem be, úgy, hogy
 a legkényesebb igényeket is minden tekintet-
 ben kielégíthetem.

A n. é. közönség további b. pártfogását
 kérem mély tisztelettel

Horovitz Zsigmond.

Telefon 330.

Házlebontás miatt

Piac-utca 12. szám alatt levő papirüzletemben
 fényképezeti cikkek és levélpapírok
 jutányos árban beszerezhetők.

Apró hirdetések.

28 krajczárért fejel férfi vagy női harisnyát BENYÁTS EMIL villanyőre berendezett harisnyagyára. Debrecen, Tiszapalota.

Szöllőoltványok 2 éves gyökeresoltványok I-ső osztály szokványminőségben, nagy mennyiség és választékban szállít Reitter József szőlőoltványtelep tulajdonos Lovrin. Árjegyzék ingyen és bermentve.

Péterfia 18. Széchenyi-utca 37. sz. a. butorozott szobák kiadó.

Fajbaromfi, fajebek, nyulak, diszgalambok, madarak, élő méhek stb.-ről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bermentve Diana-telep, Tar (Hevesm.)

Ákáciszőlőkarót, 1. rendű, 2 méteres, 20,000 db. egészben, vagy részletekben elad a hosszupályi-uradalom tisztartói hivatala. Hosszupályi (Bihar.-m.)

Épületi vājog eladó Széchenyi kert 3. sz.

Egyrendbeli kovácsszerszám eladó Mester-utca 27.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost kiló és mázsáknál olcsón beszerezhetik Horovitz Zsigmond papirtüzletében Piac-utca 12.

A Formal megszünteti a kéz és lábizzadást, ára 1 korona Kubek Sándor „Meváltó” gyógyszer-tárában Debrecen, Tiszapalota.

Elegánsan butorozott különbejárati utcai szoba villanyvilágítással Darabos-utca 7. sz. alatt kiadó.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Házmesternek kerestetik gyermektelen házaspár fizetéssel. Cim a kiadóhivatalba.

Egy rollós ajtó betéttel és kétszárnyu üveg-ajtóval eladó. Bővebbet Darabos-utca 7. sz.

Egy vasüst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Feltalálók, bármely eszmét olcsón kidolgozom szabadalmaztatásra. Ems. Petrosény, Deák-bánya.

Saját szabadalmazott gőzgéppel

poloskairtást felelőséggel

ugyszinte **lakások pormentesítését** is, villany porszívó géppel elvállalom.

KISS GYULA, Csapó-utca 44. sz.

Parkett-kefelést villany parkett-géppel szolid árban vállalok. Telefon 878. sz.

Hajhullás és korpa képződés ellen
nincs jobb az

Amerikai Hajpetrolnál Ára 1-50 tillér

KUBEK SÁNDOR

„Meváltó” gyógyszer-tárában.
Debrecen, Tiszapalota.

Többszörös kitüntetésben részesült szenzációs háziszter

A DR. BOROVSZKY-FÉLE

BOROLIN

mely városunkban is megjelent. Ez a háziszter hatásában és erőalkotásában **felülmulthatatlan gümőkóros izom- és idegfájdalmak, fej- és fogfájás,** továbbá minden meghülés okozta bajok, mint **rheuma, köszvény, csusz, ischiás, izületi lob és zsábjában** szenvedők, végül **fagyás okozta és égési sebek** fájdalmának megszüntetésére. **Kiváló fertőtlenítő- és testóvó háziszter.**

Rapható városunkban a következő czégeknek: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ, gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGUERIÁBAN, DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS kereskedő uraknál, Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszer-tárában. Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében. **1-20, 2- és 2-50 koronás üvegekben.**

Készítik: **Dr. Borovszky R. orvos** és **Borovszky K. Budapest II. kerület Fő-utca 77/c. szám.**

505.
1911. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. 875/2. 1911. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Emánuel Féder prágai bej. czég részére 263 korona tőke, ennek 1911. év január hó 18. napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 51 kor. 49 fillér perköltség erejéig 50 korona törlesztés betudásával 1911. évi márczius hó 31-én bíróilag felülfoglalt és 3004 koronára becsült üzleti berendezés, női ruhaneműek, ruhaszövetek és vásznakból álló ingóságok **1911. évi június hó 7-én délelőtt 10 órakor** kezdetét veendő és Simonffy-utcán 2. sz. háznál, Debreczen sz. kir. város 400 kor. tőkekövetelése és jár. kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfogadják adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mindazon foglaltatók részére, kik már jogerős végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.

Debreczen, 1911. évi május hó 14.

Török Péter,
bírói kiküldött.

Bártfa-Fürdő.

(Sáros-megye)

Posta-, távirda-, távbeszélő és vasuti állomás.

Fürdőidény: Májustól Szeptember közepéig.

A Kárpátok Beszkid nevű heglánczolatának déli lejtőjén 382. m. magasságban gyönyörű 6000 hold szálás fenyves erdővel környékezett hegyek által védett völgyben fekszik Bártfa-fürdő, mint kimagasló kárpáti **klimatikus gyógyhely** is szerepel. Rendkívül jó gyógyeredményt mutat fel Bártfa-fürdő **női bajnál, sápkór, vérhiány** minden alakjainál, **gégelégcső, tüdő, gyom r, bél idült hurutjainál,** oly **idegbajoknál** és **gyengeségeknél,** melyek vérhiányon vagy kimerülésen alapulnak; görvély- és angolkórna; **tüdőbetegeknek** kitűnő szolgálatot tesz Bártfafürdő balzsamos éghajla, végül utókura gyanánt karlsbadi, mariebadai, halli, lipiki fürdők használata után.

A részvénytársaság szállodáiban és magánvillákban **1540** kényelemmel berendezett **szoba** áll rendelkezésre. Szobaárak naponként **2-8** koronáig; hetenként **20-50** koronáig. Nagyobb lakások egész évadra **200-600** koronáig bérelhetők.

A lakások részben konyhával is el vannak látva. **Piacz naponként helyben.** A fürdőben van több vendéglő, czukrászda.

Lakás az évad elején június 20-ig és végén, augusztus 20-tól kezdve a részvénytársaság szállodáiban és pedig: „Deák-szálló”-ban és az „Erzsébet-szálló”-ban 30 százalékkal olcsóbb. **Szénsavas telített szénsav-fürdők** és **vasláphozzáteses fürdők, ásványvizkurák** kitűnően berendezett elsőrangú kéz vizgyógyintézet, savó- és kefir-kúra. A fürdőigazgatóság legújában bevezette a **Penzi-rendszert,** amely szerint az elő- és utóidényben egy személy teljes ellátása és lakása csak **8 koronába,** a főidényben csak **12 koronába** kerül. A penzió-rendszerrel lehetővé van téve, hogy mindenki rendkívül olcsón tölthessen néhány hetet hazánk egyik legkisebb fürdőjében, ahol minden előnyt és kényelmet talál. A fürdőre vonatkozó mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál

A fürdő igazgatóság
Bártfa-fürdőn.